

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Exterminatione Mali, Et Promotione boni - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1613

De vitio Auaritiæ & eius actibus. Cap. 7.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77843](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77843)

contemplationis, (de qua nunc dicemus,) vacuus er-
rat, & tamen corpus afflictione conterit, ne aduersus
spiritum concupiscat: quanto magis his praesidiis ad-
uersus carnem destituti, deberent eam saltem neces-
saria asperitate domare?

VII.

In studium orationis assidue diligenter incumbe,
non tantum illius, qua auxilium postules a Domino
ad hunc gigantem superandum, de ea enim iam su-
pra diximus, sed illius praecipue, qua caelestium rerum
consideratione, & affectibus amoris diuini, ac sanctis
desideriis perficitur. Nihil est quod cum hoc reme-
dio conferri possit, nec quod potentius carnis ardo-
rem, ac luxuriae flammam extinguat. Illae enim alti-
ssimae cogitationes, vilissimae phantasmata rerum
carnalium expellunt; illa purissima desideria, foedis-
simas corporis concupiscentias excludunt, & sanctis-
simus ille complexus, quo anima suum creatorem
astringit, ab omni complexu carnis abhorret. Est hoc
orationis genus, velut caelestis quidam ros immisus
a Domino, vt animam tigeat, & ex ea in carnem de-
scendat, & ignem illum sulphureum carnis excludat.
Ecclesiasticus quidem ait: Nonne ardorem refrige-
rabit ros, sic & verbum melius quam datum.]
Datum, hoc loco aliquid donum caeleste significet,
aut aliquem actum virtutis, vt puta, abstinentiae, aut
humilitatis, quo Dominus animam iusti multiplicat,
& verbum, internum sermonem designet, quo ani-
ma suas infirmitates in oratione pandit; aut certe
quem ipsa in recessibus cordis, e caelo demissum au-
dit. Hoc verbum rori comparatur, quia sicut ros as-
stitium calorem temperat, & corpora calore fatigata
recreat; ita oratio, & mutua cum Domino colloquio,
omnem aestum carnis refrigerat. Incumbamus
gemitibus assiduis, inquit Martyr Cyprianus, & de-
precationibus crebris. Haec sunt enim nobis arma
caelestia, quae stare & perseverare fortiter faciunt.
Haec sunt munimenta spiritualia, & tela diuina, quae
protegent.] Et ita sane viuendum est, vt mens no-
stra, aliud meditatione necessariam erubescat, vt narra-
te Athanasio, erubescerat magnus Antonius, & su-
perfluam, tanquam rem vilissimam, omnino derelin-
quat. Ita fiet, vt paulatim aetatis spiritualis perfectione
veniente muliebria nos deserant, & impurae concu-
piscientiae discedant. Atque animus castus & deliciis
spiritualibus affectus; non solum luxuriam vincat,
sed omnem memoriam impuritatis reiiciat. Ad
quantam vero mundiciam animae & corporis vitii
perfecti, orationis & mortificationis studio perue-
niant, infra dicemus, cum de castitate tractabimus.
Nunc vero pro pugna cum terribissimo vitio, haec dicta
sufficiant.

Ecclesi. 18.
16.

Cypr. lib.
1. epist. 1.

De vitio Avaritiae & eius actibus.

CAPVT VII.

AVARITIA est immoderatus appeti-
tus acquirendi, vel retinendi bona tem-
poralia. Nam bonorum temporalium
appetitus duplex esse potest. Alter, quo
quis, quantum, & quando, & quomo-
do oportet, vult aliquid temporale, iuxta necessita-
tem naturae, vel status sui; & in hoc nulla reperitur
iniquitas. Alter, quo quis dissentiens rectae rationi,
res temporales concupiscit, qui adhuc in duos appeti-
tus siue temporalium rerum concupiscentias, est
distinguen- dus. Vna est, qua aliquis indebitè, & cum
iniuria proximi vult aliquid acquirere, aut retinere,

D. Tho.
2. 2. q. 18.
art. 3.

& haec iniustitia est: altera vero, qua sine alicuius ini-
uria, nimis & inordinate rebus temporalibus, aut ac-
quirendis aut retinendis inhæret; & haec avaritia est.
Haec diuina ac caelestia negligit, vt terrena & abiecta
possideat; & praetextu libertatis habendae animam
auaram grauissima seruitute desideriorum tempora-
lium infestat. De qua pulchre ait Prosper Regiensis
Episcopus: Iubet imperiosa cupiditas, vt diuina parui-
pendentes, possessionum terrestrium damnosa com-
pendia cogitemus: vt in eis totam sollicitudinem cur-
ramque ponamus, vt inde nos morbida vanitate iac-
tæmus; vt amplitudine patrimonij diffusioris elati,
fieri pauperes spiritu negligamus. O facinus in-
auditum: suauis Christi iugo contempto, ferreum cupi-
ditatis imperium voluntaria mentium inclinatione
suscepimus, & Domini nostri leui onere, quod subie-
ctus non onerat, sed subleuat, post habito, plumbeum
pondus nostris ceruicibus aggeramus.] Auaritiam
prohibuit Dominus, dicens: Nolite solliciti esse in
crastinum. Crastinus enim dies sollicitus erit sibi ipsi,
sufficit diei malitia sua.] Et iterum: Videte, & ca-
uete ab omni avaritia: quia non in abundantia cui-
usquam, vita eius est ex his quae possidet.] Ac si di-
ceret: Si possessionibus nequaquam vita protrahitur,
nec diuitiarum possessione fit longior, non est cur il-
las, aut ultra mensuram aggregare, aut retinere cure-
tis. Paulus quoque ait: Sint mores sine avaritia:
contenti praesentibus: ipse enim dixit: Non te de-
seram, neque derelinquam,] ita vt confidenter dica-
mus: Dominus mihi adiutor, non timebo quid fa-
ciat mihi homo.] Verè qui avaritiam, & nimiam
sollicitudinem rerum huius mundi deponit; Deum
prouidentem & adiutorem habet: avarus verò di-
gnus est speciali ac benigna Domini prouisione pri-
uari, eo quod immoderate visibilia quaerens, non
tam in Domino quam in semetipso confidit.

C

D

Vitium hoc non leuiter, nec quasi in transitu
starum religiosorum infecti, sed satis grauius atque
pertinaciter fordidauit, cuius gradus, incipiendo à
minoribus, breuiter explicabimus. Primus est il-
lorum religiosorum, qui ea conditione videntur
Euangelicam paupertatem vouis- se; modò nihil om-
nino eis neque in cibo, neque in veste, neque in
habitatione deficiat. Volunt esse professione pau-
peres, sed actione diuites, qui nullam incommodi-
tatem, nullam necessitatem sustineant. In hoc pau-
peretatem amant, vt eam habitu praferant, non ta-
men in hoc, vt effectum aliquem paupertatis sen-
tiant. Ac ideo si aliquid desit, si cibis minus bene
apparatus ministraretur, si vestis detrita aliquantu-
lum offeratur; si cella minus commoda, vel supel-
lectili vacua designetur, statim tristantur, & conque-
runtur; immò & non sine scandalo pusillorum ob-
murmurant. Fortè non intellexerunt vim illius Pau-
linae sententiae: Tanquam nihil habentes, & omnia
possidentes:] qua significatur pauperibus Euangeli-
cis omnia sponte ac libenter ministrari, non tamen
iplos omnia possidere. Hos fugillat Bernardus di-
cens: Hi sunt qui pauperes esse volunt, eo tamen
pacto, vt nihil eis desit; & sic diligant paupertatem,
vt nullam inopiam pariantur.] Et eos quidem ego
similes dicerem quibusdam hominibus animi pusil-
li, qui Iadorum opibus inuitati, ex Europa in no-
stram Americam nauigare constituunt: nauem au-
tem ingressos, & non nihil molestiae, & famis, ac si-
tis expertos, eos cepta navigationis peniter, & si
casu aliquo, aut obistente vento (quod non semel
accidit) nauis in Hispaniam redeat, protectionem
ipsam, & opes, quas apud nos lucrarentur, derelin-
quunt. Ita hi statu pauperes, sed diuites desiderio,

Prosp. lib.
2. de vita
consp. la.
c. 15.

Matth. 6.
34.
Luc. 12.
15.

Hebr. 13.
5.

Psal. 117.
6.

1. Cor. 6
10.

Bern. ser.
4. de Ad-
uent.

diuitiis

diuitiis patriæ cœlestis illecti, illic per extremam etiam paupertatem, ac rerum omnium contemptio- nem properare decreuerunt, sed si aliquid desit com- modorum, quæ in sæculo habuerunt, pœnitentia du- cti, ad illud, si non habitus dimissione, ac sanctæ pau- pertatis odio, & concupiscentia diuitiarum, curant remeare. Considerent ergo se pauperes esse, & ad e- esse annexum pauperis, penuriam pati, vt nulla esse possit pauperis ac penuriæ disunctio. His illos libet adtingere, qui non tam sibi quam cœnobio, & toti congregationi necessaria sine vlla mensura procura- rant, & cum scandalo secularium, Monasterij pro- uentus augmentant. Quos auarissimos esse, & re- rum temporalium cupidissimos, notissimum est, & eo noxiis deceptos, quo sub honestiori prætextu suam auaritiam palliare noscuntur. Sciant non so- lum se paupertatem uouisse, sed etiam conuentum, quia pauperum, pauperem esse debere; qui non di- uicias congregat, nec agrum agro copuler vsque ad terminum loci, sed necessaria cum ædificatione quæ- rat, & si ea non inuenierit, de diuina liberalitate ac prouidentia confidat.

Ex hoc primo auaritiæ & pusillanimitatis gradu, (nam omnem cupidum animo pusillum esse puta- mus,) alter sequitur perniciosior, quo necessaria cum immoderato affectu, & nimia adhæsione possiden- tur. Eoque gradu rerum vsus in inquietudinem transit, ita vt videantur non tam ad vsum & necessi- tatem quæsitæ, quam ad anxietatem & amaritudi- nem vsurpata. Videas aliquos religiosorum tam pertinaci tenacitate librum, aut vestem, aut cellam, aut similem aliam vilitatem tenere, ac si ex ea, non dico iam corporis salus, sed animæ puritas ac perfe- ctio penderet, & ac si talis rei, aut amissio, aut pro alia commutatio, totum vitæ statum labefacta- ret. Hos Bernardus non minùs quam seculares, amplissimarum diuitiarum auaritia detentos peccate asserit. Quid refert, inquit, si forte (quod absit) non quidem diuitias, sed ea ipsa, quæ paupertatis sunt, toto affectu desideres, aut etiam ardentius quam diuitias cupiant homines seculares? Quid distat, quæcunque substantia desideretur, dum æqualiter sit corruptus affectus, nisi quoddam tolerabilius illud videri possit, quæ pluri esse videntur, plurimum desi- derare?]

Non recordantur isti illius Dauidici car- minis: Diuitiæ si affluent, nolite cor apponere.] Si enim diuitiis affluentibus, & se ingerentibus, & quasi ex nimio erga nos amore domum nostram quæritantibus, cor apponendum non est; quanto mi- nùs in minimis rebus ad vsum nobis concessis col- locandum? Quæ sanè ob sui paruitatem, nec affe- ctu nostro sunt dignæ, eumque vel ob sui exilitatem sariare non possunt. Et, si diuites sequens versus: Semel locutus est Deus, duo hæc audiui, quia pote- stas Dei est, & tibi Domine misericordia,] ab amore nimio diuitiarum auocat, quod denotatur (vt inquit Basilius) Deum semel, id est, firmiter statuissè, futu- rum esse iudicium, quod immoderatos erga res crea- tas amores puniat; quanto magis & Euangelicos pauperes ab amore rerum vilissimarum abducat, ne illarum causa à Deo, cui se consecraverunt, volunta- tem auellant? Sed hunc rerum minimarum amo- rem mentis quietem tollere, ac proinde eam à dulci erga Deum affectu separare, Cassianus manifestè proclamat, cuius sunt verba, quæ subiungam: Hinc est, quod nonnullos, mundi huius maximas faculta- tes, & non solum multa auri atque argenti talenta, verum etiam prædiorum magnificentiam conte- mnetes, post hæc videmus, pro calpello, pro graphio, pro acu, pro calamo commoueri. Qui si contem-

plationem mundi cordi fixam tenerent, nunquam vtique pro paruis rebus admitterent, quod ne pro magnis ac pretiosis incurerent opibus, eadem pen- nitus abiicere maluerunt.] Et quidem hæc ratio Cassiani posset immoderatum affectum istorum suf- ficienter curare. Si enim magna reliquerunt, ne se creaturarum amore sædarent, & ne Dei contempla- tionem & amorem in solo animo pacato, & mundo residentem impedirent, cur paruissima affectu non deserunt, quæ quò abieciore sunt, eò turpius infi- ciunt, & damnabilius mentis tranquillitatem, & Dei communicationem impediunt? Necessaria ergo ita accipienda sunt, vt nec affectui adhærescant, nec mentem nostram polluant, nec si auferantur, aut non ministrantur, à corde religiosi viri tranquillita- tem euellant. Id enim est scire cum Paulo, [satiari, & esurire, abundare, & penuriam pati.] Quia nec scit abundare, qui in necessitate immoderatè tristatus est; nam (vt videtur) abundauit ad luxum: nec scit esurire, qui per impatientiam sibi ipsi damnum intulit, dum non esurit ad meritum.

Hic immoderatus affectus, qui proprius est cupi- dorum, in tertium gradum auaritiæ præcipitat. Nec immeritò eum præcipitari dicimus, qui licet in auaritiæ vitio contingat nouus ascensus, tamen maior etiam accedit, & contemptibilior à virtute recessus. Ex immoderato ergo circa necessaria cupiditatis affe- ctu nascitur sæpe rerum minimè necessariarum amor, ac quarundam curiositarum desiderium in ves- tibus, in libris, & in reliquo apparatu cellarum, quod iam apertè, & sine suco animum distrahit, & in cupi- sularum curarum immisione disructat. Iam non tantum duplicata, sed quadruplicata, immò, & octu- plicata vestis appetitur; iam bibliotheca, quæ volu- minum multitudine, & curiositate Vaticanam exæ- quet, instruitur; iam icones, & imagines pretiosissi- mæ pauperis cellam exornaturæ quaruntur: iam pro penario repositoria præparantur, quæ delicata, & suauia ad cibum & potum pertinentia, & vasa vitrea pulcherrima, & fictilia ex Synarum regno aduecta, recondant. Videbis non cellam religiosi, sed con- clauæ hominis secularis, cuius professio est diuitias ac delicias semper augere. Non est hoc recens viro- rum Deo consecratorum malum, quod Ioannes Cas- sianus ante mille annos in illius ætatis religiosi de- plorat. Ad hæc, inquit, nos miserabiles, quid dice- mus, qui in cœnobis commorantes, ac sub Abbatibus cura & sollicitudine constituti, peculiare circumferi- mus clauas, omnique professionis nostræ verecun- dia & consensione calcata, etiam anulos quibus re- condita præsignemus, in digitis palam gestare præ- sumimus? Quibus non solum cistellæ vel sportæ, sed ne arcæ quidem, vel armariæ, ad ea, quæ congeri- mus, vel quæ egressi de sæculo referuauimus, con- denda sufficiunt? Quique ita nonnunquam pro vilissimis, nullisque rebus accendimur, eas nobis velut proprias vindicantes, vt si quis vel digito quicquam ex his contrectare præsumpserit, tanta contra eum iracundia suppleamur, vt commotionem cordis no- stri ne à labiis quidem, ac tota corporis indignatione reuocare possimus.] Neque ista superflua valemus obtegere necessitatis obtentu, quæ non necessitati, sed vanitati & cupiditati nostræ seruire noscuntur. Quis enim credat tot sellas in cella religiosi esse ne- cessarias, ac si ibi more regis esset comitia coacturus? Ad quid tot mensæ, ac si vniuersum populum, sicut Alluerus, esset ad conuiuium vocaturus? Ad quid tot ac tam pulchræ imagines, & splendidus appa- ratus, ac si in cella sua, & non in Ecclesia esset festa na- talis Domini, & alia similia celebraturus? Ad quid

Philipp.
4. 12.

Cassian.
4. de in-
stit. ca.
15.

Bern. ser.
de vitiis
vulgaribus
Ecclesie
ad Patres
in Capit.

Psal. 61.
nu. 11.

Psal. 61.
nu. 12. 13.

Basili. ib.

Cassian.
coll. 1. ca.
6.

denique rottheca, tot arcula, tot repositoria pigmentorum, ac si esset ad modum mercatoris in rebus vendendis & pecuniis congerendis, vitam & tempus occupaturus? Contemptori diuitiarum sufficit moderata vestis, qua gestat, & æconomus Monasterij alias pro tempore opportuno custodiat: sufficit parua mensa, non multi libri, imago affectum compunctionis mouens, & si quid aliud necessitas huius vitæ dictauerit, reliqua non sunt nisi fomenta cupiditatis, & fructus auaritiæ nondum extinctæ, quæ ex minoribus ad maiora procedit.

Vis videre quo pacto hæc pestis auaritiæ à minoribus ad maiora procedat? Audi igitur: nam ex hoc tertio gradu ad quartum progreditur, & religioso non tantum curiosa, superflua, & vana, sed & peculium pro illis emendis & reficiendis habere suadet: vtinam tantum suaderet, nam & persuadet, & ad habendum peculium inducit. Est autem peculium, aut summæ pecuniæ, aut alterius rei determinatæ possessio, quam religiosus, non sine Prælati licentia, vñibus suis necessitatibusque reseruat. Quod stante adhuc decreto Tridentinæ synodi, in aliquibus religionibus licitum esse non dubito, nec id ad me in hac materia spiritus explicare attinet. Sed aliud est quod lex Ecclesiastica, & sanctarum religionum benignitas, ad vitanda maiora mala, & ad ostendam piam erga suos filios compassionem, permittit: aliud verò, quod immoderatus imperfectorum affectus sibi concedi ad superfluitatem requirit. Hunc nos affectum nunc carpimus, illud verò Theologis scholasticis discutiendum relinquimus. Merito autem hunc possidendi affectum inter auaritiæ gradus computamus, & satis perniciosum dicimus: quandoquidem iuxta sententiam B. Fulgentij, quem is affectus sibi subiecerit, religiosi nomine facit indignum. Dicebat enim hic sanctissimus Episcopus, & Ecclesiæ Africanæ columna firmissima, nec debere, nec posse monachum iudicari, cui voluntas habere priuatum peculium persuaserit. Vt enim monachus lautioribus forsitan cibis utatur, interdum cogit infirmitas corporis, vt autem cupiat in quamlibet exiguis rebus iuris proprii dominium vindicare, superba voluntatis & auaræ cupiditatis euidentis est testimonium. Scio autem quibus rationibus imperfecti hoc auaritiæ genus à Fulgentio sigillatim defendant: quas pulchre describit Cassianus, & religiosorum nostri temporis querimonias exponit. Hæc, inquit, id est auaritia, cum remissam tepidamque monachi possederit animam, in exigua summa sollicitans, iustos quosdam, & velut rationabiles ei colores, ob quos reseruat sibi aliquid pecuniæ debeat, vel parare, describit. Nam & ea, quæ præbentur in Monasterio, queritur non esse sufficientia, & sano robustoque corpore vix posse tolerari, quid faciendum, si valetudo mala carnis emerferit, & reconditum non fuerit aliquid peculiare, quo sustentetur infirmitas? Monasterij præstationem esse pertenuem, & negligentiam erga ærotantes maximam. Si proprium aliquid non fuerit, quo cura corpori valeat adhiberi, miserè esse moriendum. Ipsum etiam vestimentum non sufficere quod præbetur, nisi procurauerit vnde sibi aliud valeat exhiberi. Postremò nec diu posse in eodem loco, vel Monasterio commorari: & nisi parauerit sibi viatici sumptus, euectionisque transmarinæ mercedem, non posse, cum voluerit, transmigrae, & necessitate inopiæ coarctatum, laboriosam ac miserabilem absque vilo profectu vitam iugiter toleraturum: inopem quoque se semper, ac nudum non sine improperio aliena substantia sustentandum.] His dæmonis

Concil.
Trid. sess.
25. c. 2. de
regul.

In eius
vita Sur.
to. 1. in
Ianuar.

Cassian.
lib. 7. c. 7.

A | illusionibus non tam verba quam opera contraria respondeant: quia innumerabiles omnium ordinum religiosi, sine vilo peculio viuimus, & tamen nec fame perimus, nec penuria vestimenti rigescimus, nec ægritudine pulsati morimur, nec semper, si oporteat emigrare, in eodem loco consistimus. Quare ergo tu, qui hæc legis, quod nos possumus, ipse non poteris? An gratia Dei te solum deseret? An diuina liberalitas, quæ auiculas & filios coruorum reficit, te solum non sustentabit? An verò tu præ omnibus delicatior & blandior necessitati succumbes, nisi te pecuniis communiueris? Deponè frater hanc diffidentiam tuam, & quæ tibi imprudens præparasti, cautior factus, vñibus cœnobij concede, vt Dominus te iam non auaritiæ & laxitatem fouentem, sed Evangelicam paupertatem, quam professus es, asseruantem, tenerimè diligat, & speciali prouidentia sua tuis necessitatibus religionis beneficio succurrat. Ipse qui dat iumentis escam ipsorum, & pullis coruorum inuocantibus eum,] te dilectissimum filium, omnia propter ipsum deserentem, non deseret, & omnem cupiditatem & pusillanimitatem abiicientem, è gremio suæ dulcissimæ prouidentia non abiiciet.

Quartus hic auaritiæ gradus quinti ianua est, atque postremi, quo infelix religiosus omnem timorem verecundiamque deponens, pecuniam congregare, & argentum & aurum coaceruare non dubitat. Pecunias quoque iam congregatas negotiatio ni per manus alicuius secularis, & mercimoniis expostas, & conseruare & augete non meruit. Id autem quo fine? Vt scilicet abundantius suis necessitatibus vñibusque prouideat: vt prælationes & dignitates intra & extra religionem coeat: vt consanguineos ditet, fratres sustentet, sorores collocet, & demum, vt retento habitu, ad sæculum conuersatione reuertatur, & se faciat vita, non iam perfectorum tantum, sed & bonorum religiosorum extorrem. Pro comperto habeo, cum religiosus in tam apertam temeritatem contra suam regulam atque statum prorumpit, multis mortalibus peccatis fordere, & dum minus putat, se ob perituras diuitias à vero thesauro, scilicet à Deigratia, separare. Nam si hæc inficio & reluctante Prælato faciat, quis dubitet eum peccare mortaliter, proprietarium esse, & in statu damnationis existere? Et tamen frequenter celebrat, vt sit velut alter Iudas, & in eum post sanctam bucellam Satanas introeat, & sine vilo compunctionis sensu sacramenta ministrat, vt peccata peccatis accumularet. Si autem annuente immediato Prælato pecuniis congerendis insultat, quis ei securitatem conscientia promittat, cum Prælatus, cui potestas data est in adificationem religionis, non in destructionem, hanc facultatem manifestè disciplinam religionis euertentem dare non possit? At Prælatus, & præsertim qui toti prouincia præest, vel etiam supremus, qui totam religionem gubernat, ad quærendas & habendas pecunias pro occurrente necessitate leniendi facultatem concessit? Esto, ita sit, an ille vt tu mercator sis, & seculariter viuas, & cum scandalo secularium conuerseris, & sine vilo numero neque mensura pecunias agglomeres, licentiam impertit? Non credo: sed quamuis ita esset, quid refert, o infelix, & caligine auaritiæ cæce, si summus omnium Prælatus, scilicet Deus, cuius religionem relaxas, cuius seruos scandalizas, talem facultatem neget, & tibi, vt proprietario, & votum paupertatis frangenti, æternam damnationem intenter? Iam enim post positam manum ad aratum respicis retro, & non es aptus regno Dei. Iam vt alter Giezi accipis

Psal. 146.
9.

Lucæ 9.
nn. 62.
4. Reg. 5.
n. 26.

auri &

antri & argenti talenta, vt fororibus tuis emas seruos, & ancillas, & vestes, ac cultum pretiosum, & tibi leptra Naaman, id est, pena diaboli in Deum rebellantis adhaereat. Iam vt alter Simon pretium ministris regum, & gubernatorum familiaribus offers, vt gratiam Spiritus sancti, id est, Episcopalem dignitatem tibi compares, & Simoniacorum pena in hac vita, & in futura maledictione mulcteris. Facultatem quaerendi modicam pecuniam summam a docto & circumspecto Praelato concessam, velut pellem ad res non concessas extendis, & licentia illa tuas negotiationes contegis, tua possidendi desideria defendis, scandala secularibus data insipienter excusas, & putas te secura conscientia procedere, & nihil dignum aeterna morte in sanctum religionis statum admittere: quis tuam stultitiam, & miserabile casum non videat?

Fuge igitur primam auaritia notam, & minimum etiam habendi desiderium comprime; ne paulatim auctum te in hac vincula cupiditatum, & in hac fratrurn scandala, atque in hos scopulos solitudinelsq; deiciat. Si te cum Euangelici status ascendisti, quid descendis [tollere aliquid de domo tua, id est, de terrena substantia, quam spreuisti, vt oneratus temporalius bonis, hostes animae declinare non possis? Si in agium, nimirum in exercitationem virtutum, egressus es; quid reuertes accipere tunicam tuam, id est, pristinas cupiditates, quarum occasione te iterum diabolus sibi deuinciat? Si in saeculo aliquid possidisti, vide quantam iniuriam statui religioso inferas, quem omnibus perfecte viuientibus sufficientem, ipso facto tuo tibi durum & intolerabilem esse pronuncias. Si vero nihil quod dimitteres habuisti, quam sis tibi ipsi noxius aduerte: qui ex fuga saeculi, qua alij salutem animae comparant, tu ea, quam auaritia labe conspergis, perperam asseruata, non salutem sed damnationem assequeris. Nulla ergo ratione in animum inducamus, nos qui mundum despeximus, pecunias quaerere, & contra votum, & professionem nostram aliquid per proprietatem retentare. Id enim & statum religionis infamat, & fratres regulariter viuentes contumeliat, & saeculares scandalizat, & nos ipsos manifeste periculo damnationis exponit. Nam reus est fracti voti pauperatis, qui aliquid notabile, nec a regula permissum, nec a superiore ad id potestatem habent concessum, ausus fuerit possidere. Iam remedia huius pestis eliminanda inuestigemus.

De remedijs contra Auaritiam.

CAPVT VIII.

His gradibus auaritia notatis aliquis colliget, per solam diuitiarum, quas in saeculo habuimus, derelictionem, hoc vitium non esse deletum; sed posse adhuc in religiosis & saeculo mortuis extare. Et profecto tanto periculosius, quanto sanctiorum statum inuadit, ac sub honestiori praetextu se contegit. Sicut enim agrotus, cui conualescenti infirmitas iterum aggrauatur, molestius periculosusq; laborat; ita ille, qui iam morbum auaritia omnium rerum dimissione deposuit, iterum pestilentissima affectione pulsatus grauius agrotabit, & difficilius conualescet. Quaramus ergo remedia, quae morbum istum grauem quidem & permolestum, sed nondum desperatum, a cordibus religiosorum exterminent.

I. Considera in primis, o religiose, quantum malum

A sit auaritia, quam etiam immanibus penis a Domino castigetur. Auaritia enim malum est: nam, [qui festinat ditari, non erit innocens.] Et magnum malum: [auaro enim nihil est scelestius:] & nihil est iniquius quam amare pecuniam. Et quodammodo maximo malo aequale; nam [auaritia est simulachrum seruitus:] & initium omnium malorum; quia [radix omnium malorum est cupiditas, quam quidam appetentes errauerunt a fide, & inferuerunt se doloribus multis.] Et tandem derestanda peruerfus excludens a regno caelorum. [Qui enim volunt diuites fieri, incidunt in tentationem, & in laqueum diaboli, & in desideria multa inutilia & nocua, quae mergunt homines in interitum & perditionem.] Quae omnia non tantum in eos quadrant, qui in saeculo contra ius & fas diuitias aggerant, verum & in eos, qui in religiosa vita contra professionem suam, & non sine aliorum scandalo, res curiosas & superfluas agglomerant. Quos non semel vidimus tot curis implicatos, tot desiderijs distractos, tot negotiationibus addictos, vt vix aliud ex religiosa vita quam habitum gestarent, & ex impura conuersatione non nisi in infernum abirent. Hi sane festinant ditari, quoniam ante aeternam retributionem, in qua praemium dimissionis omnium acciperent, volunt terrena iam dimissa possidere. Quo & innocentiam perdunt, & quia [substantia festinata minuetur,] veras diuitias, id est, aeternam vitam, amittunt. Penam quoque grauissimam ob auaritiam Dominus irrogat, vt vtriusq; testamenti pagina non obscure testantur. Nam & Giezi seruo Elisei adhaesit propter vitium auaritia lepra Naaman, & semini eius vsque in sempiternum. Et Iudas propterea quod fur erat, & loculos habens, gratiam Apostolatus perdidit, & sempiternam penam ac infamiam acquisiuit. Et Ananiam & Sapphiram Apostolorum coryphaeus non ex crudelitate, sed ex iussione Domini, subitanea morte percussit. Qui licet fortassis sola morte temporali, & non aeterna multari sunt, vt Origenes, Augustinus, & Cassianus existimant, (dante illis Domino in extremo vitae discrimine motum poenitentiae, quo suam detestarentur nequitiam) tamen ipsa repente illata mors satis indicat flagitiosissimum esse, ad ea quae semel propter Deum deseruimus, redire, & in statu paupertatis luxum & abundantiam consecrari.

D Considera rerum visibilium breuitatem, quae si quotidiano vsu non insumantur, aut per vim, vel fraudem, vel importunitatem aliorum a te non surripiantur, ipsa sua corruptibilitate putrescent. Si vero illae non se subtraherent, tu ipse vitam deserens, volens nolensve relinqueres. Habes tamen expeditissimam viam, qua te ipsum illasque custodias, si nimirum propter amorem Dei, res perituras relinquas. Quod enim dixit Dominus: Qui odit animam suam, in vitam aeternam custodit eam, [ad res omnes visibiles verissime potest extendi, quia si eas propter assequendam perfectionem odio habemus, atque relinquimus, non ad breues dies sed in aeternum custodimus. Et quidem centuplum illud omnia relinquentibus promissum, id ipsum manifeste declarat: nam ideo in aeterna vita centuplum accipimus, quia vniuersa caduca, quae contemnimus, hinc emigrantes, non solum multiplicata, sed & aeterna facta recipimus. O ergo cupide, qui vestium immoderato cultu, qui librorum, & sedilium, & ceterorum multitudine delectaris, qui curiositatum, immo & pecuniarum amore teneris, concedo tibi vt cupiditati habenas relaxes, & haec tibi tam dilecta ad modicum perdas, vt in aeternum centuplicata coquinas. An bibliothecam, quam ad ornatum, & ostentationem

Prou. 20. 20. Eccl. 10. 29. 10.

Coloss. 3. 5. 1. Tim. 6. 10.

1. Tim. 6. 9.

Prou. 13. 11.

4. Reg. 5. 27.

Matt. 27.

Act. 5. 10. 5. 10.

Origen. tract. 8. in Matth. Aug. 1. 3. contra Parmenian. cap. 1. Cassian. col. 6. c. 11.

1. Cor. 12. 25.

Matt. 19. 29.

AA. 8. n. 18.

Matt. 24. 17.

Matt. 24. 18.